

Dokončení z 16.10.

- Hédonismus – život prožít v radostech, požicích a najít štěstí („*mít boha pro sebe*“) – př. Šenkýřka radí Gilgamešovi
- Otázka: Co bylo cílem života, když po smrti čeká smrtelníka pouze cesta do podsvětí? – žít šťastný život a **uspět v něm.**
- „dobré mravy“ – dodržování pravidel ku zdaru a úspěšnému životu
- Rady otce synovi / Moudré rady – (akkadská sbírka mravních ponaučení) - základní morální principy vůči ostatním lidem, sobě a svému bohu
- Principy etiky

Pojetí času v Mezopotámii

- Čas profánní x posvátný
- Profánní člověk má čas spjatý s vlastní existencí – ohraničený – **lineární** (ať je či není člověk nábožensky založený)
- Původní čas, posvátný čas, mytologický čas - posvěcený bohy při stvoření - > snaha o jeho zpřítomnění prostřednictvím svátků - > **cyklické** opakování
- Posvátný kalendář – opakující se svátky každý rok – každoroční návrat k prapůvodnímu času - > „věčný návrat“ (Mircea Eliade)
- Periodický návrat k „dokonalému“ počátku

Kalendáře

- Sledování kosmických těles – Slunce, Měsíc, Venuše, Plejády
- Od nejstarších dob vnímání dne, měsíce, roku
- Počátek dne – se západem slunce
- Počátek měsíce – po novoluní s prvním srpkem; počítáno 29 nebo 30 dnů
- Během raně dynastické doby nejednotné kalendáře – lokální formy kalendářů
- Doklady o sjednocení z přelomu 3. a 2. tis. BC
- Jména měsíců také neustálená (první doklady z Isinu, cca 20. stol. BC)

- Disproporce mezi solárním rokem a počtem lunárních měsíců – pro vyrovnání „přidaný měsíc“ („druhý“)
- Hlavní kalendářní předěl – rovnodennost – rok proto dělen na 2 poloviny – „teplé“ období a „chladné“ období

Kultický kalendář a svátky

- Ovlivňován lunárními cykly – pevně daný
- Svátky měly úzkou vazbu na mytologické události a zemědělské cykly - názvy měsíců často kombinací zemědělské činnosti a jména božstva
- Nejčastější průvodní jev svátků – poutě (kněžích, panovníka, královny, božstva samotného) a obětování plodin a zvířat
- Svátky – roční, každoměsíční, příležitostné

Sumerský kultovní rok

- Nejucelenější informace z Lagaše/Gírsu (vzorový příklad)
- 1. měsíc – svátek „odřezávání klasů“ – předcházel svátek „pojídání obilí“ ^dNanše“
- Svátek „odvozu vlny bohyně Baby“; svátek „pojídání sladu“ ^dNanše nebo ^dNingirsua; „svátek bohyně Baby“ – hlavní svátek městského státu Lagaš/Gírsu - pravděpodobně jen náboženský charakter, nikoliv zemědělský podtext
- Letní svátky pochodní (Ur, Uruk, Nippur, Drehem, Adab) – odvrácení démonů + uctívání předků
- Svátky boha Dumuziho (Lagaš/Gírsu, Umma,...) – kromě zemědělské symboliky na jaře spojován s regulovaným pastevectvím stád na jaře

Královská standarta z Uru, Královský hřbitov, 2600-2400 BC

Sumerian banquet (BM 121545)

Akkadský kultovní rok

- Celá řada velkých svátků – hlavní Novoroční slavnosti Akítu, Festival boha Dumuziho, *Kinúnum* – „slavnost pochodní“ (v zimním období; Uruk, Babylon)

Novoroční slavnost Akítu

- 2x ročně – při jarní a podzimní rovnodennosti (akíti nisannu – nejvíce informací z Babylonu z Novobabylonského období; akíti tašrítu)
 - *bít akíti* = dům Akítu
 - Žádné informace o oslavách řadových obyvatel; písemné záznamy o rituálních instrukcích pro velekněze
4. den – žehnání Esagile, čtení (nebo předvádění) Enúma eliš
5. den – očištění chrámu, rituál „král před Bélem“
8. den – 11. den - setkání bohů na pahorsku, slavnosti v domě Akítu, slavnostní návrat bohů do města
11. den – *hieros gamos* = posvátný sňatek (sošky Marduka a Sarpanítu)

Hieros gamos již ve starších obdobích (minimálně od Akkadské říše) – zbožštěný král s kněžkou (*entu*) – zajištění plodnosti pro zemi a symbolika božstev

Novoroční oslavy v Asýrii

- Převzetí slavnosti i kalendáře z Babylónie od Středoasyrského období
- Do role Marduka dosazen Aššur (v textu „Mardukův ordál“ ospravedlnění výměny božstev a dosazení Aššura)

Každoměsíční svátky

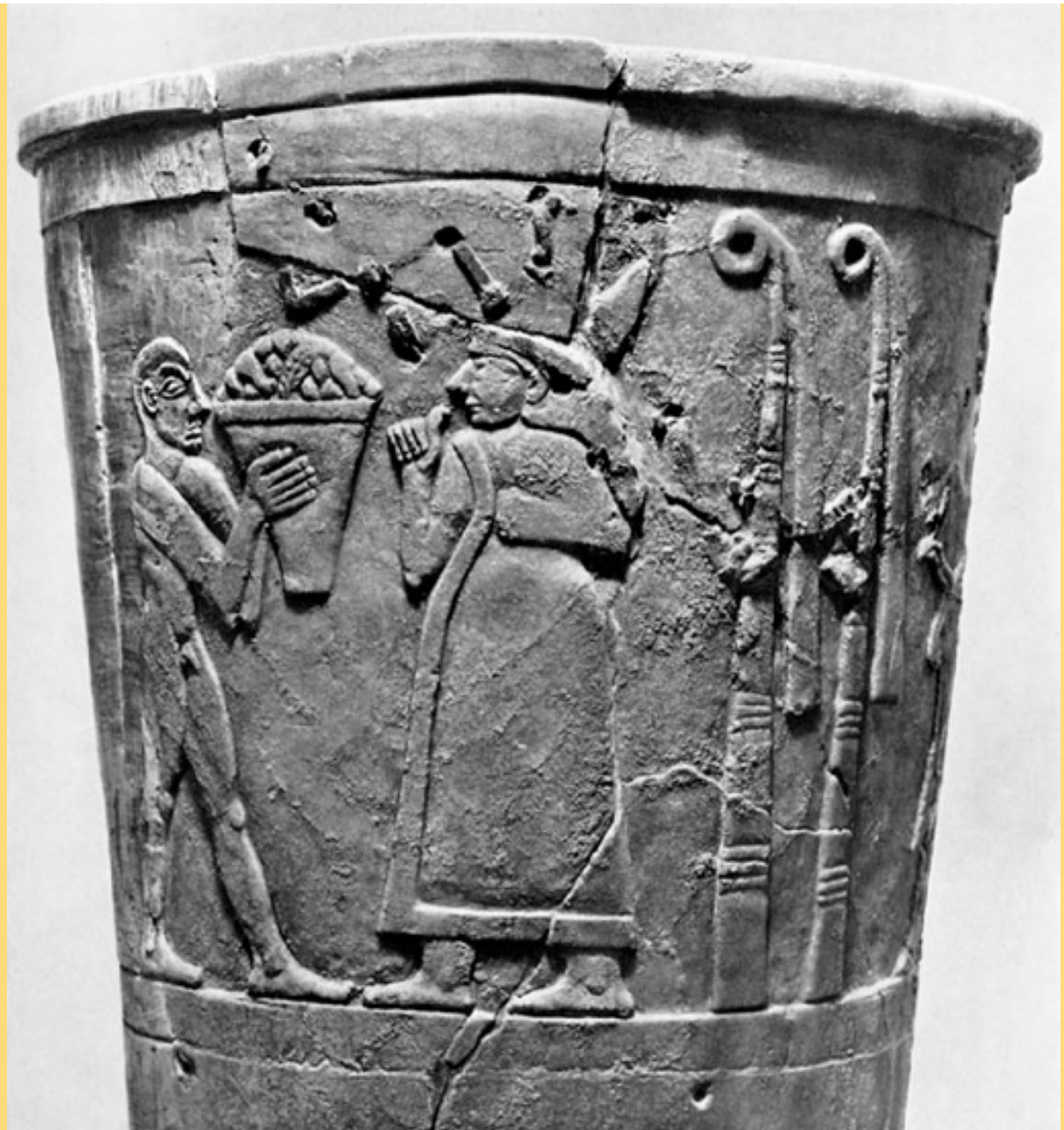
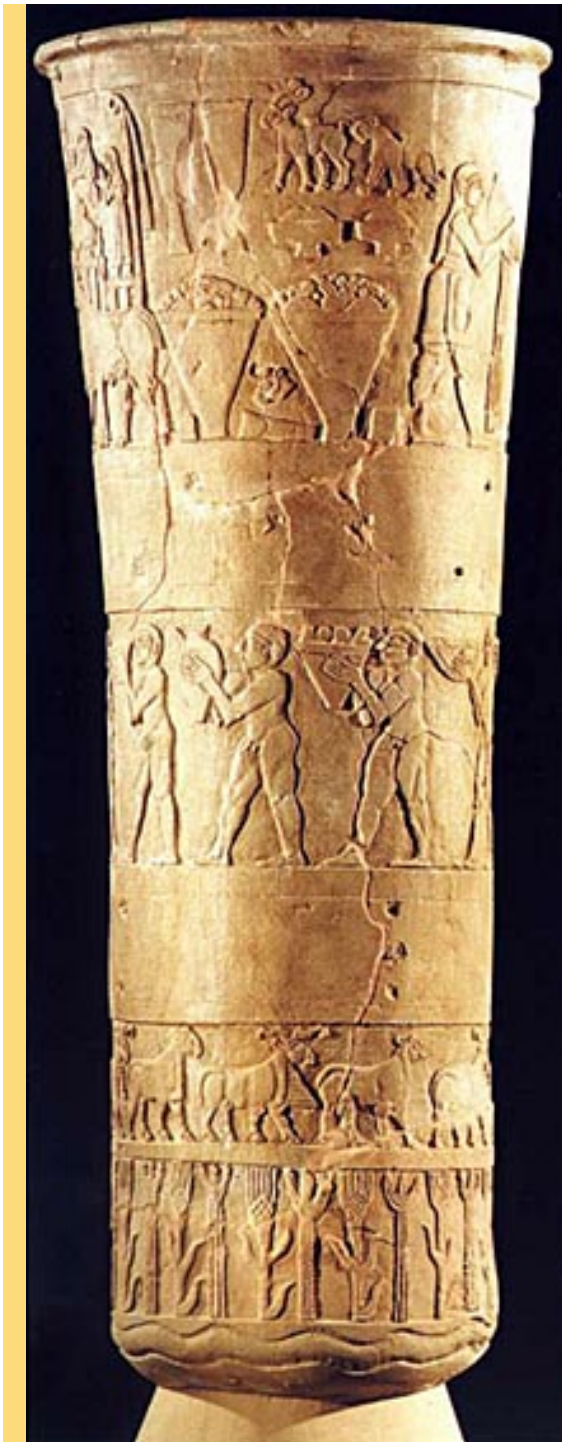
- V lidové podobě „slaveny“ šťastné a nešťastné dny – např. 7. den 7. měsíce nejnešťastnější den v roce

Příležitostné svátky

- Výstavba chrámu, paláce, narození prvorozeného prince (Asýrie), založení nového města, úspěšná vojenská výprava, ...

Hostina, Khafajah,
chrám boha
Sína, počátek
3. tis. BC

Kultická váza; Uruk; Pozdně urucké období (cca 3300 – 3000 BC)

